

تعاون بهار

ضمیمه
ماهنامه تعاون
آموزشی، ترویجی و
اطلاع رسانی
شماره ۲۲

رهبر معظم انقلاب اسلامی:
بخش تعاون و فعالیت تعاونی‌ها از
جمله مسائلی است که می‌تواند جلوی
بی‌عدالتی را به شکل اصولی و منطقی
سد کند.

دکتر امیر رضا رضایی، مدیر عامل و
رئیس هیئت مدیره

در اقتصاد دانش محور،
شرکت‌های دانش‌بنیان باید
نقش اساسی را ایفاء کنند

صفحه ۵

دکتر حسینی‌نیا، معاون تحقیقات، آموزش و ترویج
وزارت تعاون

کار آفرینی موتور محرکه توسعه اقتصادی
و اجتماعی در جوامع امروزی است

صفحه ۴

حضور وزیر تعاون در
نمایشگاه جهانی تعاون
لیسبون

صفحه ۸

مطابق سند چشم انداز بیست
ساله ایران باید به مرکز تعالی
علم و فناوری منطقه تبدیل
شود

وزیر تعاون در همایش ملی تعاون و کارآفرینی
گفت: در اصول ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی تعاون
یکی از ارکان اقتصادی و اجتماعی است و از
تحقق آن به عنوان یک تکلیف اجتماعی یاد
می‌شود. وی افزود: مطابق تکلیف برنامه‌های
توسعه پنج‌ساله و سند چشم‌انداز بیست‌ساله
ایران باید به مرکز تعالی علم و فناوری منطقه
تبدیل شود. دکتر محمد عباسی راهکار رفع
معضل بیکاری و توانمندسازی مردم در اجرای
دقیق قانون اساسی و سیاست‌های اصل ۴۴
دانست و گفت: تا زمانی که این موضوع اجرایی
نشود، بیکاری ریشه‌کن نخواهد شد. باید بر
طبق نسخه قانون اساسی عمل شود همانطور
که سیاست‌های اصل ۴۴ نیز همین موضع را
در قالب واگذاری‌های دولتی به بخش‌های غیر
دولتی اعلام کرده است. وزیر تعاون با اشاره
به اهمیت نقش تعاونی‌ها در اشتغال‌زایی و
کارآفرینی اضافه کرد: صرفنظر از آنکه بخش
تعاون یکی از سه رکن مهم اقتصاد کشور است
در اصل ۴۴ و بند ۲ اصل ۴۳ قانون اساسی به
صراحت در رابطه با موضوع تعاون به عنوان
یک تکلیف اجتماعی یاد شده است. ....

ادامه در صفحه ۲

مدرسه تلویزیونی تعاون

هر شب ساعت ۲۰:۳۰ شبکه آموزش سیما

پایگاه اینترنتی وزارت تعاون: www.icmportal.ir سایت آموزش تعاون: amoozesh.icmportal.ir

محتوای برنامه:

- اصول و اندیشه‌های تعاون
- توجیه هیأت مؤسس
- قوانین و مقررات بخش تعاون
- مدیریت و نحوه تشکیل تعاونی مسکن مهر
- تعاون و کارآفرینی

وزارت تعاون

تعاونت ملی ایران

تسهیلات ویژه به تعاونی‌های صادراتی اختصاص می‌یابد

متولی برگزاری نمایشگاه‌های خارجی و بین‌المللی در بخش تعاون است و هم‌اکنون نمایشگاهی به همین منظور در لیسبون پرتغال دایر است که تعاونی‌ها تولیدات خود را به معرض نمایش گذاشته‌اند.

وزیر تعاون با اشاره به مذاکره و رایزنی با وزارت بازرگانی برای توسعه چرخه صادراتی تعاونی‌ها گفت: طی کمیته‌ای با حضور مسوولان وزارت بازرگانی، این مسأله را در حوزه جامع‌تری بررسی کردیم تا با توجه به امکانات وزارت بازرگانی مورد تقویت قرار گیرد.

عباسی خاطر نشان کرد: اگر پایانه صادراتی تعاونی‌ها را با توجه به قانون سیاست‌های اصل ۴۴ ایجاد و فعال کنیم، می‌تواند در بسترسازی صادرات تعاونی‌ها مثر ثمر واقع شود و رویکرد تعاونی‌ها به مقوله صادرات را تقویت کند.

وزیر تعاون در زمینه مشوق‌های پیش‌بینی شده برای تعاونی‌های صادراتی گفت: برای تعاونی‌هایی که در زمینه صادرات فعالند و تولیدات خود را مطابق استانداردهای روز جهان و بازارهای هدف صادر می‌کنند، جوایز صادراتی، تسهیلات ویژه بانکی و مشوق‌های مالی و یارانه‌ای در نظر گرفته شده است.

دکتر محمد عباسی اظهار کرد: یکی از موضوعاتی که بخش تعاون را در موضع ملی و بین‌المللی تقویت می‌کند، این است که چرخه اشتغال، تولید و صادرات تعاونی‌ها شکل بگیرد.

وی افزود: خوشبختانه در سال جدید گستره خوبی را در بخش صادرات تعاونی داشتیم و در تعداد زیادی از کشورهای جهان، تولیدات تعاونی‌ها به شکل نمایشگاهی عرضه و به نمایش درآمده که نتیجه خوبی به دنبال داشته است. عباسی متذکر شد: اتاق تعاون مرکزی

وی تحقق سند چشم‌انداز بیست‌ساله را مستلزم سرمایه‌گذاری ۳ هزار و ۷۰۰ میلیارد دلاری اعلام کرد و افزود: باید از نیروهای اندیشمند و دارای تفکر خلاق استفاده شود زیرا سرمایه به تنهایی حامل اصلی رشد نیست بلکه فکر و اندیشه است که می‌تواند ارزش افزوده و بهره‌وری در جامعه به وجود آورد.

محمد عباسی با بیان اینکه مردم باید توان تحویل گرفتن اقتصاد را داشته باشند افزود: در حال حاضر فرصت‌ها ایجاد شده است ولی باید بسترها و توان بهره‌وری در آن را پیدا کنیم. وی خاطر نشان ساخت: دولتی بودن اقتصاد کشور از دلایل عمده پایین بودن سهم بخش تعاون در اقتصاد ملی است ضمن اینکه راهکار افزایش سهم تعاونی‌ها، اجرای صحیح و دقیق سیاست‌های اصل ۴۴ است.

عباسی خاطر نشان کرد: در جریان اقتصادی‌گسترش فعالیت‌های کارآفرینی با حضور مردم و جریان اجتماعی یعنی کاهش شکاف طبقاتی تنها در قالب تعاون امکانپذیر است. عباسی با بیان اینکه شکاف اجتماعی یکی از معضلاتی است که دغدغه اکثریت مسوولان و دلسوزان نظام است تصریح کرد: متأسفانه در حال حاضر دهک‌های اول و دوم جامعه تنها پنج درصد مصرف را در اختیار دارند در حالی که دو دهک بالای جامعه نزدیک ۵۰ درصد مصرف را به خود اختصاص دادند.

وی افزود: اگر مسأله تعاون توسط مقام معظم رهبری و دیگر مسوولان مطرح می‌شود برای آن است که نفس اقتصاد متکی به مردم به عنوان یک غنیمت بزرگ احساس می‌شود.

مدیرکل دفتر ترویج مشارکت‌های مردمی

بسته‌های آموزشی صادراتی برای ورود تعاونی‌ها به بازارهای هدف طراحی می‌شود

با توجه به وجود قابلیت‌های صادراتی بسیار در تعاونی‌ها، به منظور آشنایی اعضا با بازارهای خارجی و ورود به عرصه رقابت‌های بین‌المللی، آموزش‌های مجازی و حضوری را طراحی و پیش‌بینی کرده‌ایم.

دکتر داوود ثمری، مدیرکل دفتر ترویج و توسعه مشارکت‌های مردمی وزارت تعاون گفت: در حال حاضر تعداد بسیاری از تعاونی‌ها در کار صادرات هستند و این قابلیت را دارند که در این عرصه وارد شوند ولی چون تخصص لازم را در این زمینه ندارند ناچارند تا تولیدات خود را از طریق واسطه صادر کنند. وی ادامه داد: با مساعدت اتاق تعاون ایران و همکاری اتاق‌های تعاون استانی این مسأله در دستور کار قرار گرفته است که با ارائه آموزش‌های مناسب، بحث صادرات را برای تعاونی‌ها تسهیل کنیم تا تعاونی‌ها به توانمندی لازم دست یابند و تولیدات خود را صادر کنند. ثمری افزود: در وزارت تعاون از طریق آموزش‌های مجازی و حضوری، زمینه آموزش تعاونی‌ها برای ورود به عرصه رقابت خارجی و بازارهای هدف را فراهم کرده‌ایم. مدیرکل دفتر ترویج توسعه مشارکت‌های مردمی وزارت تعاون از طراحی و تهیه بسته‌های آموزشی نحوه صادرات تعاونی‌ها خبر داد و اظهار کرد: هم‌اکنون بحث آموزش صادرات برای اعضای تعاونی‌ها پیش‌بینی و به صورت نظام‌مند در دستور کار قرار گرفته است.

وی افزود: طبعاً بخش دولتی وزارت تعاون باید کارهای نظارتی را برعهده بگیرد و امور اجرایی را اتاق تعاون مرکزی با مکانیزم‌های خود دنبال کند و در صدد هستیم تا در کنار اتاق تعاون و نهادهای غیر دولتی بخش تعاون انجام وظیفه کنیم.

مدرسه تلویزیونی تعاون

برنامه مدرسه تلویزیونی تعاون هرشب از شبکه آموزش سیما پخش می‌شود

برنامه «مدرسه تلویزیونی تعاون» با هدف توسعه کمی و کیفی آموزش تعاون و ایجاد فرصت‌های برابر برای فراگیران و مخاطبین برنامه‌های آموزشی و متقاضیان تشکیل تعاونی در سطح کشور، از شبکه آموزش سیما پخش می‌شود.

به گزارش روابط عمومی وزارت تعاون، مدیر دفتر آموزش با اعلام خبر فوق افزود: در راستای استفاده از شیوه‌های نوین برای توسعه کمی و کیفی آموزش تعاون سلسله برنامه‌هایی با محتوای کاملاً آموزشی تحت عنوان «مدرسه تلویزیونی تعاون» توسط معاونت تحقیقات، آموزش و ترویج وزارت تعاون و با مشارکت شبکه آموزش سیما تولید شده است و هرشب از ساعت ۲۰ و سی دقیقه از شبکه آموزش سیما پخش می‌شود.

وی خاطر نشان ساخت: در این برنامه‌ها درس‌های اصول و اندیشه‌های تعاون، نحوه تشکیل شرکت تعاونی، قانون و مقررات بخش تعاون، نحوه مدیریت و تشکیل تعاونی مسکن مهر، قوانین و مقررات مالی تعاونی‌ها، آشنائی با وظایف بازرسان در شرکت‌های تعاونی و تعاون و کارآفرینی تدریس می‌شود.

در جمع تعاونگران استان لرستان عنوان شد:

طبق قانون اساسی مسیر اصلی اشتغال از تعاون می‌گذرد

محمد عباسی در جمع تعاونگران استان لرستان در خرم‌آباد اظهار داشت: تا زمانی که ایجاد اشتغال در مجرای اصلی خود صورت نگیرد، این مشکل مرتفع نخواهد شد. وی افزود: با توجه به اصل ۴۴ قانون اساسی، تعاون باید به عنوان مرجع اصلی ایجاد اشتغال در کشور شناخته شود.

عباسی با اشاره به تجهیز شهرستانها، روستاها و مناطق دور افتاده کشور به امکانات مختلف رفاهی گفت: رییس جمهوری و هیات دولت در تمامی شهرستانها حضور می‌یابند و با دلباختگی به مردم، مهرورزی و کوشش بی‌دریغ در صدد رفع مشکلات آنان هستند. وزیر تعاون با اشاره به نرخ ۱۷ درصدی بیکاری در لرستان گفت: قابلیت استخدام بیکاران این استان در ادارات به طور کامل امکانپذیر نیست و باید راهکاری برای ایجاد اشتغال جوانان بیکار منطقه ارایه شود. وی یکی از راههای ایجاد اشتغال را کشاورزی و دامپروری عنوان کرد و افزود: از ظرفی چون کشاورزی به صورت سنتی انجام می‌شود و درآمد بالایی ندارد مورد توجه برخی افراد تحصیلکرده نیست. عباسی، هدف از تشکیل تعاون را ایجاد اشتغال دانست و توضیح داد: تعاون تنها فرآیند مطمئن توانمندسازی مردم برای اشتغال است که در گذشته به آن توجه نشده است. وی اظهار داشت: برای رفع بیکاری باید تسهیلات بانکی اضافه شود و این امر در کارگروه با حضور رییس جمهوری تصویب شد.

۳
ضمیمه
ماهنامه تعاون
شماره ۲۲

تعاونی روستای داور آباد شهرستان گرمسار

اولین تعاونی در کشور با قدمتی ۷۳ ساله

عکس: سرپرست عکس بهار تعاون

تعاون با سنت‌های غنی مردمان این سرزمین آمیخته شده و به منظور آسان نمودن معضلات زندگی همواره رایج بوده است، ولی آغاز تعاون رسمی در ایران را می‌توان به تصویب قانون تجارت در سال ۱۳۰۳ شمسی دانست که موادی از این قانون به بحث در مورد تعاونی های تولید و مصرف پرداخته بود. اما از لحاظ تشکیل و ثبت فعالیت تعاونی‌های رسمی می‌توان سال ۱۳۱۴ را آغاز فعالیت تعاونی‌ها در ایران دانست زیرا در این سال توسط دولت اقدام به تشکیل نخستین شرکت تعاونی روستائی در منطقه داور آباد گرمسار گردید. مبنای تشکیل شرکت فوق، قانون تجارت سال ۱۳۱۱ بود که در چند ماده بحثی از شرکت‌های تعاونی آورده بود.

مبتنی بر این مواد در زمان جنگ جهانی دوم، حکومت وقت، وزیر کشور را مأمور می‌کند در رأس هیأتی برای تعلیم مأموران و آشنا ساختن مردم به مفهوم قوانین تعاونی به شهرها و روستاهای دور و نزدیک سفر کرده و حس مسئولیت جمعی مردم به ویژه طبقات تولید کننده را برانگیزند.

در آن سال‌ها تعدادی تعاونی در نقاط شهری به منظور توزیع ارزاق عمومی تأسیس گردید. سپس در سال ۱۳۳۲ اولین قانون تعاونی ایران که با الهام گرفتن از قوانین خاص دیگر کشورها تهیه شده بود، به صورت لایحه قانونی به تصویب رسید.

دکتر حسینی‌نیا، معاون تحقیقات، آموزش و ترویج وزارت تعاون:

کارآفرینی موتور محرکه توسعه اقتصادی و اجتماعی در جوامع امروزی است

دکتر حسینی‌نیا، معاون تحقیقات، آموزش و ترویج وزارت تعاون در مراسم آغاز همایش ملی تعاون و کارآفرینی ضمن خیر مقدم حضار، به ارایه گزارش برگزاری این همایش پرداخت و با اشاره به اینکه کارآفرینی موتور محرکه توسعه اقتصادی و اجتماعی در جوامع امروزی است اظهار داشت: هرگونه پیشرفتی در دنیای پرهیاهو و پر رقابت و پر پیچ و خم امروز را منوط به انجام فعالیت‌های خلاقانه و کارآفرینانه می‌دانند و در تئوری‌های جدید توسعه اقتصادی و اجتماعی، نقش و جایگاه ویژه‌ای برای مقوله کارآفرینی در نظر گرفته شده به نحوی که با توجه به تأثیرات شگرفی که مقوله کارآفرینی و ایجاد خلاقیت از یکسو و استفاده از ظرفیت‌های موجود در کشور، می‌تواند تأثیر بسیار مؤثری در اشتغال‌زایی و رشد خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها و افزایش صادرات، رشد سطح درآمدها و به طور کلی افزایش رفاه عمومی داشته باشد.

معاون تحقیقات، آموزش و ترویج وزارت تعاون با تأکید بر شرایط کشور و نیاز روز افزون به اشتغال‌زایی اضافه نمود: نظام تعاون در کشور ما که بر اساس نص قانون اساسی در اصل ۴۴، یکی از پایه‌های سه‌گانه اقتصاد کشورمان بوده و به لحاظ ماهیت و ویژگی‌های ذاتی خود می‌تواند جایگاه و بستر بسیار مناسبی برای فعالیت‌های کارآفرینانه و اشتغال‌زایی ایجاد نموده و با تجمیع امکانات و منابعی که در اختیار مردم - به عنوان سرمایه‌های مردمی - است، (چه خرد و چه درشت) و به کارگیری همه امکانات موجود و البته در پناه یک مدیریت و تفکر و خرد جمعی، می‌تواند فضای کاملاً مساعدی را برای انجام فعالیت‌های کارآفرینانه فراهم کند.

دکتر حسینی‌نیا در خصوص اهمیت کارآفرینی در تعاون به گزارش دبیر کل سازمان ملل تکیه نمود و گفت: دبیرکل سازمان ملل در پاراگراف ۳۸ گزارش خود آورده است: «جوانان امروز بیش از گذشته فرصت‌های کارآفرینی را در الگوی تعاون می‌یابند و فرصت‌های اشتغال و تلاش از طریق کارآفرینی به ویژه در کشورهای در حال توسعه با رشد سریع جمعیت جوان مورد نیاز است.

تخمین زده می‌شود جوانان حدود نیمی از جمعیت ۱۹۲ میلیون انسان فاقد شغل را در سراسر جهان تشکیل می‌دهند و این سهم بسیار بی‌تناسب با کل جمعیت جهان است

چرا که جوانان فقط ۲۵ درصد جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند.

از آنجا که سرمایه‌گذاری یکی از تنگناهای اصلی راه‌اندازی فعالیت‌های اقتصادی به شمار می‌رود، تعاونی‌ها از طریق بسیج منابع برای جوانان، فرصت‌های شغلی و درآمدزا ایجاد کرده‌اند و این تعاونی‌ها در مقیاس‌های کوچک و بزرگ می‌توانند جوانان را برای ورود به بازار کار و توسعه توانایی‌های کارآفرینی خود قادر به کسب مهارت کنند.»

معاون وزیر تعاون ضمن اشاره به اصل ۴۴ قانون اساسی و تأکید مقام معظم رهبری بر مقوله تعاون عنوان داشت: در شرایط فعلی، فضای مناسبی فراهم شده تا در پرتو توجهاتی که مقام معظم رهبری به مقوله تعاون داشته و جایگاه ویژه‌ای که در اصل ۴۴ برای این بخش در نظر گرفته‌اند، بخش تعاون بتواند بیش از هر زمان دیگر به نقش‌آفرینی در اقتصاد کشور و مقوله کارآفرینی و تبدیل ظرفیت‌های بالقوه

به بالفعل مؤثر واقع شود.

وی افزود: ارائه دستاوردهای علمی همایش کلان کشور و نهادهای قانونگذاری با هدف توسعه و رشد کارآفرینی در بخش تعاون و نهایتاً ترویج فرهنگ تعاون خلاقانه یا کارآفرینانه از اهداف برگزاری این همایش بوده که امیدواریم با حضور سبز شما اندیشمندان، دانشجویان، اساتید و مدیران گرامی تحقق یابد تا با یک ره توشه علمی مناسب بتوانیم گام‌های بعدی طراحی ساختارهای کارآفرینی در بخش تعاون را بر مبنای یک بستر علمی و مشخص برداریم. جا دارد از زحمت شبانه‌روزی همه عزیزان چه در کمیته علمی و چه در کمیته برگزاری این همایش تشکر و قدردانی نمایم.

دکتر حسینی‌نیا، معاون تحقیقات، آموزش و ترویج وزارت تعاون در پایان سخنان خود از حضور دکتر رهبر، ریاست دانشگاه تهران در همایش ملی تعاون و کارآفرینی تشکر و قدردانی کردند.

دکتر واعظ زاده، معاون علمی و فن آوری رییس جمهور

در اقتصاد دانش محور، شرکت‌های دانش بنیان باید نقش اساسی را ایفاء کنند

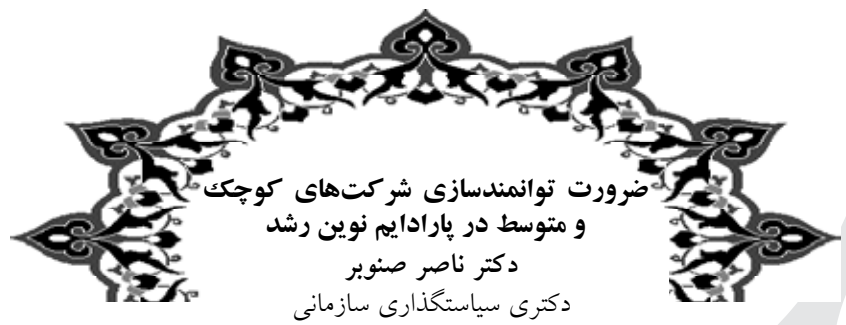
انگیزه لازم برای دست زدن به این کار را دارند، ارائه و فراتر از آن باید بستری لازم در عمل فراهم شود.

دکتر واعظ زاده در خصوص برنامه‌های حمایتی دولت از تعاونی‌ها عنوان کرد: یک برنامه حمایتی سریع و کوتاه مدت از پارک‌ها و شرکت‌های مستقر در آن، در دست تدوین بوده که به زودی عملیاتی خواهد شد و منابع واقعی در اختیار این پارک‌ها به دو برابر افزایش خواهد یافت و عمده این منابع باید در اختیار کاربران اصلی که شرکت‌های دانش بنیان هستند قرار گیرد و تعاونی‌ها نیز می‌توانند از این منابع بهره‌مند شوند. اصل لایحه تصویب شده و به عنوان یک برنامه میان مدت برای حمایت از شرکت‌های خصوصی و تعاونی دانش بنیان در نظر گرفته شده و این حمایت به طور کلی به دو دسته قابل تقسیم است: یکی سهولت کسب و کار است. در کشور موانع زیادی برای رشد و توسعه شرکت‌های تعاونی و خصوصی دانش بنیان موجود است و این موانع خود به دو دسته تقسیم می‌شوند. یکی موانع اصلی است (موانع رقابتی). یک شرکت دانش بنیان چه تعاونی و چه خصوصی باید بتواند در آغاز کار حاشیه‌ای از بازار و بعد مسیر اصلی بازار را اشغال کند. وی درباره مشکلات موجود بر سر راه فعالیت شرکت‌ها نیز افزود: به خاطر نامناسب بودن سازوکار مقررات و فراهم نبودن بسترهای حقوقی و نرم‌افزاری در کشور، ساختار اقتصادی ما، ساختار حقوقی و دولتی دهها اشکال در پیش پای این شرکت‌ها و این بنگاه‌ها قرار می‌دهند که اینها باید بر طرف شود. یک بخش این لایحه آن است که همه مقررات را از پیش پا بردارد و همه مجوزها را در یک مرحله و به صورت یکجا و از طریق یک مرکز که همه اختیارات را دارد (بدون تزاخم بین مراجع مختلف) به اینها ارائه بکند تا سهولت کسب و کار را نزدیک به وضعیت ایده آلی که مورد نظر است نماید. دکتر واعظ زاده با اشاره به تسهیلات حمایتی برای این بخش‌ها نموده و اضافه کرد: تسهیلات، کمک‌هایی است که باید بشود، این کمک‌ها بخشی مشاورتی و نرم‌افزاری است، بخش دیگر هم کمک‌های مادی و مالی. در این لایحه پیش‌بینی شده سرمایه‌های خطرپذیر در اختیار این مجموعه‌ها قرار بگیرد تا آنها بتوانند فارغ از پیامدهای کارهای پر مخاطره، وارد عرصه رقابت شوند و بخش مهمی از خطر را دولت بپذیرد، حتی وام‌های بدون هزینه و قابل بخشودگی زیاد پرداخت بکند که مثل یک سرمایه خطرپذیر در مالکیت بنگاه سهام‌شده نشود. سرمایه خطرپذیر، بنگاه کمک کننده را در مالکیت سهام می‌کند. ما از این فراتر رفتیم و گفتیم وام خطرپذیر که اگر این وام در مسیر درست استفاده شد و با خطر برخورد کرد و قابل برگشت نبود، دولت این را بپذیرد.

دکتر واعظ زاده، معاون علمی و فن آوری رییس جمهور در همایش ملی تعاون و کارآفرینی گفت: خوشبختانه در سالهای اخیر، به خصوص در طی برنامه چهارم، توسعه تعاونی‌ها به لحاظ کمی و کیفی چشمگیر بوده و آمارها نشان می‌دهد تعداد و گستره تعاونی‌ها با سرعت زیادی به پیش رفته است. وی افزود: تقارن توسعه تعاونی‌ها با مقطعی که اقتصاد دانش محور باید در کشور به عرصه آمده و بدنه اصلی اقتصاد را تشکیل بدهد، بسیار خوش‌یمن است چرا که خصوصیات چنین اقتصادی با خصوصیات تعاونی بسیار نزدیک است.

دکتر واعظ زاده همچنین اظهار داشت: اقتصاد امروز دنیا با تعبیر متفاوت اما مشترکات زیاد هدف‌گیری شده، اقتصادی بر پایه علم و دانش و فن آوری بوده و تولید ثروت باید بر پایه دانش شکل بگیرد. در این اقتصاد - بر خلاف اقتصاد سنتی - سرمایه، ابزار کار و حتی نیروی کار به مفهوم قدیمی، عامل تولید ثروت نیست بلکه سرمایه انسانی متخصص، نقش اساسی را ایفا می‌کند. کارخانه‌های بزرگ با تجهیزات عظیم و امکانات گسترده، محور رشد و شکوفایی اقتصاد نیست بلکه نوآوری‌ها، ابداعات و سرمایه‌های فکری عامل اصلی است. وی در خصوص نقش محوری در تعاونی‌ها نیز افزود: در تعاونی‌ها انسان، محور قرار می‌گیرد - یک فرد یک رأی - بر خلاف مؤسسات سنتی که یک سهم، یک رأی یا یک مجموعه‌ای از سهام یک رأی را تشکیل می‌دهد. یعنی در اینجا به آورده مالی اهمیت محوری داده نشده، بلکه به آورده‌ای که همراه با شخصیت و ذات عضو بنگاه است، اصالت داده شده است. در اقتصاد دانش محور شرکت‌های دانش بنیان، نقش اساسی را باید ایفا کنند و بخش بزرگ اقتصاد را می‌بایست شکل دهند. در این شرکت‌ها نیروی انسانی متخصص نقش اساسی را داشته و این نیروی انسانی متخصص وظیفه نوآوری و مالکیت فکری را بر عهده دارد. بنابراین بین اقتصاد دانش محور با بدنه شرکت‌های دانش بنیان و تعاونی‌ها یک قرابت و نزدیکی بسیار زیادی وجود دارد. همینطور در تعاونی‌ها یک چالش، همسان و همسر نبودن اعضاست.

معاون علمی و فن آوری ریاست جمهوری تاکید نمود: ساختار شرکت‌های دانش بنیان با مفهوم تعاونی، بسیار هم‌ساز و هماهنگ بوده و این که تعاونی به عنوان یک پایه اقتصاد در نظر گرفته شده فرصت‌ذی‌قیمتی است - که خوشبختانه در مرحله رشد و توسعه تعاونی هستیم - و از طرف دیگر امید و مقصود ما در حوزه اقتصاد رسیدن به اقتصاد دانش محور و متکی بر شرکت‌های دانش بنیان است. وی اضافه کرد: فرهنگ تعاونی و فرهنگ کارآفرینی بر مبنای علم و فن آوری باید ترویج شده و آموزش‌های لازم به نیروهایی که

**ضرورت توانمندسازی شرکت‌های کوچک
و متوسط در پارادایم نوین رشد**
دکتر ناصر صنوبر
دکتری سیاستگذاری سازمانی

**آموزش کارآفرینی و نقش آن در ایجاد و
توسعه تعاونی‌ها**

دکتر کامبیز طالبی - عضو هیات علمی دانشکده کارآفرینی
دانشگاه تهران - محمد رضا زارع یکتا - دانشجوی
کارشناسی ارشد مدیریت کارآفرینی دانشگاه تهران

نتایج تحقیقات متعدد اخیر زمینه را برای اجماع اندیشمندان در خصوص تایید تغییرات اساسی در بنیان‌های رشد و توسعه اقتصادی فراهم آورده است. پس از نقدهای اساسی دهه‌های هفتاد و هشتاد میلادی از تابع رشد دو متغیره سولو و افزودن متغیر مهم سرمایه انسانی به توابع رشد، از اواخر قرن بیستم شاهد نتایج پژوهش‌های متعددی هستیم که اساس رویکردهای قبلی را زیر سؤال برده و چرخشی قابل توجه به مولفه‌های پویایی کسب و کار و در نتیجه توضیح رشد اقتصادی را موجب شده است. در رویکرد نوین موتور رشد و توسعه اقتصادی را، نه سرمایه، کار و حتی سرمایه انسانی بلکه مفهوم نوینی به نام سرمایه کارآفرینی تشکیل می‌دهد. در این نگاه شرکت‌های کوچک و متوسط با هر گونه ساختار و شکل حاکمیتی، قلب موتور رشد اقتصادی را تشکیل می‌دهند. این یافته‌ها چنان

محکم و قانع کننده بوده است که خیلی سریع‌تر از چرخه‌های مشابه قبلی مقاومت دولتمردان را در هم شکسته و تغییرات اساسی در سیاستگذاری دولتی را در پی داشته است. در این مقاله سعی شده است پس از بررسی تحولات در حوزه‌های نظری و مرور شواهد پژوهش‌های تجربی، تفاوت بنیان‌های پارادایم نوین پویایی کسب و کار با پارادایم گذشته در ابعاد نیروهای محرک، عوامل محیطی موثر و کارکردهای بنگاهها تشریح شده و جهت‌گیری‌های دولتی برای حمایت از رشد در پارادایم جدید را ارائه دهد. نتایج مقاله علاوه بر اینکه حمایت قدرتمندی از رویکرد سرمایه‌گذاری در توسعه اشکال مختلف شرکت‌های کوچک و متوسط و از جمله تعاونی‌ها ارائه می‌دهد و از ضرورت توانمندسازی آنها حمایت بلکه می‌تواند مسیر جدیدی را در تحقیقات نظری پژوهشگران کشورمان معرفی کند.

ضمیمه
ماهنامه تعاون
شماره ۲۲

امروزه موفقیت اقتصادهای مبتنی بر نفت، معادن و منابع زیرزمینی در دنیا مورد تردید می‌باشد. مسلماً سیر صعودی قیمت نفت و شادی ناشی از آن زودگذر و غیر قابل اتکا است، از طرفی به نظر می‌رسد افزایش قیمت نفت تمایل سران کشورهای نفت‌خیز را به تولیدات داخلی و صادرات آنها کم‌رنگ می‌کند. لذا گاهی کارآفرینان نیز از حمایت‌های قوی برای دستیابی به بازارهای بین‌المللی محروم می‌مانند. اما آنچه مسلم است، توفیق کشور در خارج شدن از اقتصاد مبتنی بر نفت نه فقط توجه، بلکه تکیه بر یکی از ارکان مهم اقتصادی کشور یعنی تعاونی‌هاست. داشتن تفکر روزانه در اقتصاد کشور به خصوص تعاونی‌ها مانع از هدف‌گذاری صحیح و دستیابی به اهداف می‌شود و بر تعاونی‌ها می‌گذرد، آنچه در طول این سه دهه گذشته است. لذا با تمرکز بر یک دید استراتژیک می‌توان برای ایجاد و توسعه تعاونی‌هایی موفق در بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات و رسیدن به نقطه مطلوب در این زمینه تلاش کرد. برای این مهم ابزار و لوازمی مورد نیاز است که آموزش از مهم‌ترین و پر اولویت‌ترین آنهاست.

**بررسی عوامل مؤثر بر
کارآفرینی در تعاونی‌ها
(مطالعه تطبیقی در هشت کشور)**

سید امیر جان نثاری - دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت
کارآفرینی دانشگاه تهران - محسن زمانی - دانشجوی دکتری
مهندسی توسعه - دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت کارآفرینی
دانشگاه تهران - نادر سید امیری - دانشجوی کارشناسی ارشد
مدیریت کارآفرینی دانشگاه تهران

دهه گذشته و حتی اندکی قبل از آن و در ابتدای دهه ۱۹۸۰ بسیاری از کشورهای آسیایی، اروپای شرقی و آفریقا انتقال از اقتصادی برنامه‌ریزی شده در مرکز به اقتصاد مبتنی بر بازار را تجربه کردند. بسیاری از تعاونی‌ها در این فضای جدید رقابتی قادر به ادامه حیات نبودند و ناچار به اعلام شکست و تعطیلی بنگاه اقتصادی خود شدند. اما سایر تعاونی‌ها تلاش روز افزونی را برای هماهنگی با شرایط جدید اقتصادی، اجتماعی و سیاسی به کار گرفتند و در نهایت موفق به ادامه فعالیت و دستیابی به اهداف مورد نظر شدند. هدف این مقاله بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌ها، اصلاح آنها و رشد و توسعه آنها در شرایط آزاد سازی اقتصادی است. هشت منطقه مورد نظر به شرح زیر می‌باشند: اروپای شرقی شامل: ارمنستان، لهستان و روسیه، آسیا شامل: چین و ویتنام و آفریقا شامل: غنا، اتیوپی و اوگاندا. بررسی پیشینه تعاونی‌های مورد مطالعه، ابتکارات و خلاقیت‌های به کار گرفته شده برای فائق آمدن بر مشکلات ناشی از تغییرات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و تشریح نتایج به دست آمده از ابتکارات از فعالیت‌های عمده این تحقیق است. عوامل اصلی موفقیت کارآفرینی تعاونی و توسعه اقتصادی بر اساس تحلیل تطبیقی در هشت منطقه مورد نظر به شرح زیر گروه‌بندی شده است: جنبه‌های اجتماعی و انسانی، جنبه‌های مالی و اقتصادی، اصول و شیوه اداره تعاونی‌ها و قوانین، سیاست‌ها و محیط سازمانی. نتایج به دست آمده از مقاله نه تنها به درک بهتر شرایط موجود کمک می‌کند بلکه مرجعی مناسب برای هدایت فرایند توسعه تعاونی‌ها طی مرحله گذار اقتصادی خواهد بود.

**طراحی الگوی تعاملی بخش‌های دولتی،
خصوصی، تعاونی و غیر انتفاعی در توسعه**

دکتر علی دیواندری - مدیر عامل بانک ملت و دانشیار دانشگاه تهران
عظمی وفايي - کارشناس مرکز تحقیقات و برنامه‌ریزی بانک ملت
اکبر حسن‌پور - دانشجوی دکتری مدیریت دولتی دانشگاه علامه طباطبائی

کارآفرینی برای ایجاد فضای سالم اقتصادی و رشد ملی یک ضرورت محسوب می‌شود و نقش کارآفرینی در پایداری و ثبات اقتصادی تأیید شده است. «گرانگ و هودگت»* کارآفرینی را به عنوان فرایند نوآوری و تأسیس یک کسب و کار مخاطره آمیز تعریف کرده‌اند که به وسیله شبکه‌های همکاری مختلف مثل دولت پشتیبانی می‌شود. در این راستا مقاله حاضر چگونگی برقراری تعامل مناسب بین بخش‌های مختلف جامعه (دولتی - تعاونی - خصوصی - غیرانتفاعی) را در خصوص توسعه کارآفرینی بررسی و مطالعه کرده و الگوی تعاملی ارائه نموده و در نهایت نقش محوری دولت را مورد بررسی قرار داده است.

* kuratk&hodgetts

فارغ التحصیلان دانشگاه ها از تسهیلات بخش تعاون بهره مند می شوند

قطبی زاده همچنین از افتتاح ۲۵ طرح تعاونی تولیدی و خدماتی در هفته تعاون در شهرستان‌های اهواز، خرمشهر، دزفول، ماهشهر، شادگان، شوش و دشت آزادگان خبر داد.

است که در طول ۳۰ سال گذشته تشکیل شده است.

وی با اشاره به ثبت نام متقاضیان مسکن مهر گفت: تاکنون تعداد ۱۲۷۰ تعاونی مسکن مهر در استان به ثبت رسیده است و ۱۲۵ هزار نفر عضو تعاونی‌های مسکن مهر شده‌اند که به سازمان مسکن و شهرسازی برای تامین زمین معرفی شده‌اند.

مدیر کل تعاون خوزستان از اعضای تعاونی‌هایی که وجه اولیه آماده‌سازی زمین را (مبلغ ۱۰ میلیون ریال) به حساب تعاونی‌های خود واریز نکرده‌اند خواست که در اسرع وقت نسبت به واریز وجه اولیه اقدام کنند.

مدیر کل تعاون استان خوزستان اعلام کرد: فارغ التحصیلان دانشگاهها و مراکز آموزش عالی برای اشتغال در قالب تشکیل تعاونی می‌توانند به اداره کل تعاون استان و ادارات و دفاتر نمایندگی تعاون شهرستانها مراجعه کنند تا از تسهیلات بخش تعاونی بهره‌مند شوند.

به گزارش روابط عمومی وزارت تعاون: مهدی قطبی زاده آمار تعاونی‌های تشکیل شده در یک سال گذشته را بی‌سابقه دانست و گفت: از هفته تعاون سال گذشته تا کنون ۲۲۹۰ شرکت تعاونی و اتحادیه تعاونی تشکیل شده که این تعداد، یک سوم تعاونی‌هایی

مدیرتعاون استان بوشهر:

میانگین سهم تعاون در این استان دو برابر میانگین کشور است

گفت: با توجه به حجم عظیم فعالیت‌های بخش تعاون در این استان نزدیک به همین میزان نیز انجام شده است.

مدیرکل تعاون استان با تقدیر از تعاونی بندرسازان گناوه گفت: این تعاونی در سطح ملی به عنوان تعاونی برتر ملی شناخته شده است و این برتری به دست آمده در رقابت با سایر تعاونی‌های کشور همچون پسته رفسنجان دارای اهمیت بسیار بالایی است. شهرستان گناوه با ۸۳ هزار نفر جمعیت در شمال استان بوشهر قرار دارد.

بوشهر همچنین گفت: بیش از ۶۰ درصد مردم این استان عضو تعاونی‌ها هستند در حالی که میانگین جهانی و کشوری کمتر از این میزان می‌باشد.

وی بیان کرد: ۴۰ هزار نفر نیز در قالب بخش تعاون در استان بوشهر مشغول به فعالیت هستند که اگر مشاغل غیرمستقیم مرتبط با فعالیت‌های تعاونی‌ها را حساب کنیم، رقم اشتغالزایی این بخش بسیار چشمگیر است. زارعی با اشاره به اینکه بر اساس برنامه پنجم توسعه قرار است تا پایان این برنامه ۲۵ درصد اقتصاد ملی در دست بخش تعاون باشد،

دو هزار و ۸۰۰ واحد تعاونی در این استان تشکیل شده است، گفت: باتوجه به عنایت خاص و توجه ویژه مقام معظم رهبری و مجموعه دولت به ویژه شخص رئیس جمهوری به بخش تعاون و تلاش متولیان امر در این استان بیش از ۴۰ درصد تعاونی‌های موجود در مدت سه سال اخیر راه‌اندازی شده است.

وی فعالیت تعاونی‌های صیادی، پرورش میگو، تولید محصولات کشاورزی، خدماتی، مسکن مهر و سهام عدالت را از عمده تعاونی‌هایی عنوان کرد که فعالیت می‌کنند. مدیر کل تعاون استان

مدیرکل تعاون استان بوشهر گفت: باتوجه به حجم عظیم فعالیت‌های بخش تعاون در این استان، میانگین سهم بخش تعاون در استان بوشهر بیش از دوبرابر میانگین کشوری است غلامحسین زارعی در جمع مدیران دستگاه‌های اجرایی گناوه افزود: در حالی که میانگین سهم بخش تعاون در کشور کمتر از ۱۰ درصد است، خوشبختانه با تلاش مجموعه بخش تعاون و تعامل و همکاری مسوولان این استان میانگین سهم بخش تعاون در استان بوشهر بیشتر از این مقدار است وی با بیان اینکه نزدیک به

مدیر کل دفتر تعاونی‌های خدمات وزارت تعاون از راه‌اندازی سامانه اینترنتی فروش بلیت اتوبوس‌های مسافربری خبر داد

بلیت از طریق اینترنت برایشان فراهم خواهد شد. بیگدلی شاملو ادامه داد: در مرحله اول تنها دارندگان حساب بانک پارسیان می‌توانند از سیستم مذکور استفاده کنند ولی با سایر بانک‌ها از جمله سامان و اقتصاد نوین هم در حال رایزنی و مذاکره هستیم و هر یک از شرکت‌ها که توافق‌نامه‌ای با این بانک‌ها داشته باشند می‌توانند از طریق حساب‌های خود عمل کنند. وی اضافه کرد: این توافق‌نامه میان تعاونی و بانک منعقد می‌شود و هر فردی با استفاده از این وب سایت می‌تواند بلیت رفت و برگشت را در مسیرهای مختلف حتی خارج از مسیر خود تهیه کند. بیگدلی شاملو ادامه داد: این طرح در مورد تعاونی‌های حمل و نقل مسافربری اجرا می‌شود و از سوی اتحادیه سراسری تعاونی‌های مسافری کشور نیز در محل ترمینال جنوب به اجرا درآمده است.

احمد بیگدلی شاملو - مدیرکل دفتر تعاونی‌های خدمات وزارت تعاون با اعلام خبر راه‌اندازی سامانه اینترنتی فروش بلیت‌های اتوبوس‌های مسافربری برون شهری به نشانی www.ssit.ir گفت: با مدیریت و مسوولیت اتحادیه سراسری تعاونی‌های مسافربری کشور امکان تهیه بلیت به شکل اینترنتی و الکترونیکی در قالب این سامانه فراهم شده است که هم بازار جدیدی را برای مجموعه اتوبوسرانی توسعه می‌دهد و هم بستر دسترسی راحت افرادی که از طریق اتوبوس قصد مسافرت دارند را تسهیل می‌کند. وی درباره مکانیزم خرید بلیت از طریق این سامانه توضیح داد: افراد می‌توانند با ورود به سیستم نسبت به تهیه بلیت مورد نظر اقدام کنند و اولویت با دارندگان حساب بانک پارسیان است ولی سایر تعاونی‌ها هم که این نرم افزار و سیستم برایشان نصب شده است به مرور امکان تهیه

حضور وزیر تعاون در نمایشگاه جهانی

تعاون لیسبون

نمایشگاه بین‌المللی تجارت تعاون توسط اتحادیه بین‌المللی تعاون (ICA) و به همت اتاق تعاون به عنوان تنها نماینده رسمی جمهوری اسلامی ایران، با حضور مقامات ارشد دولت پرتغال، و مقامات تعاون چندین کشور از جمله جمهوری اسلامی ایران در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی لیسبون افتتاح شد.

محمد عباسی، وزیر تعاون کشورمان که بنا به دعوت رسمی ایوانو باربرینی، رئیس اتحادیه جهانی تعاون به پرتغال سفر کرده به همراه سید رسول مهاجر، سفیر جمهوری اسلامی ایران در لیسبون در مراسم افتتاحیه حضور یافته و نمایشگاه یادشده را افتتاح کردند.

در مراسم افتتاحیه این نمایشگاه باربرینی، رئیس اتحادیه جهانی تعاون و همچنین وزیر دولت پرتغال طی سخنانی بر نقش مثبت تعاونی‌ها در ایجاد اشتغال برای اقشار مختلف جامعه و همچنین توسعه و تقویت اقتصاد جوامع در حال توسعه تأکید کرده و ضرورت توجه به این بخش را یادآور شد.

نمایشگاه مذکور به مدت سه روز و با حضور تعاونی‌های کشورهای متعددی از جمله پرتغال، برزیل، مالزی، ایران، آنگولا، چین و رومانی از دوم تا چهارم آبان ماه سال جاری در شهر لیسبون برپا شد و قرار است دو دوره متوالی دیگر نیز طی سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۲ در پرتغال برگزار شود.

غرفه جمهوری اسلامی ایران در این نمایشگاه به همت اتاق مرکزی تعاون و سفارت ایران در لیسبون و مشارکت چندین اتحادیه و شرکت تعاونی فعال تولیدی کشورمان برپا شده و در آن توانمندی‌های تولیدی و صادراتی بخش تعاونی‌ها به معرض نمایش گذاشته شده است.

وزیر کار پرتغال خواستار ارتباط مستقیم بخش‌های تعاونی ایران و کشورش شد

صاحب امتیاز: وزارت تعاون
مدیر مسئول:
دکتر غلامحسین حسینی‌نیا
دبیر تحریریه: مهدی صوفیان
نشانی: میدان تختی، وزارت تعاون
طبقه چهارم
معاونت تحقیقات، آموزش و ترویج
تلفن: ۸۸۵۲۰۰۹۰

ee